

STANISŁAW GRYKIENÍ

**Przekształcenia w rolnictwie
Europy Środkowo-Wschodniej**
ze szczególnym uwzględnieniem
nowych krajów związkowych Niemiec,
Polski i Ukrainy

Wrocław 2004

Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego

Spis treści

Wstęp	7
I. Przekształcenia rolnictwa w krajach Europy Środkowo-Wschodniej	13
1. Wybrane cechy charakteryzujące rolnictwo i ludność wiejską	17
2. Kolektywizacja rolnictwa	22
3. Dekolektywizacja rolnictwa	26
4. Przebieg procesów restrukturyzacji rolnictwa	30
5. Efekty restrukturyzacji rolnictwa	42
II. Przekształcenia w rolnictwie nowych krajów związkowych Niemiec	54
1. Restrukturyzacja form własności gospodarstw rolnych	55
2. Zasady reprivatyzacji użytków rolnych	58
3. Zmiany struktury powierzchniowej gospodarstw rolnych	62
4. Zmiany w ekonomice rolnictwa	68
5. Społeczne i ekonomiczne koszty transformacji rolnictwa	72
6. Nowe tendencje w rolnictwie niemieckim	79
III. Przekształcenia rolnictwa polskiego po 1989 roku	84
1. Działalność Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa	88
2. Zmiany w strukturze agrarnej po 1989 roku	95
3. Społeczne koszty przekształceń na obszarach wiejskich	103
4. Rolnictwo u progu przyjęcia Polski do Unii Europejskiej	109
IV. Przekształcenia rolnictwa ukraińskiego po 1991 roku	115
1. Aspekty prawne transformacji rolnictwa	116
1.1. Przekształcenia rolniczych spółdzielni produkcyjnych (kołchozów)	118
1.2. Przekształcenia państwowych gospodarstw rolnych (sowchozów)	120
1.3. Zasady tworzenia gospodarstw farmerskich (chłopskich)	121
2. Formy władania ziemią	122
2.1. Wzrost liczby gospodarstw farmerskich od 1991 roku	125
2.2. Gospodarstwa przyzagrodowe	128
3. Produkcja rolna w latach 90.	131
4. Problemy społeczne związane z przekształceniami w rolnictwie	137
4.1. Ludność wiejska i rynek pracy	137
4.2. Zmiany w spożyciu żywności po 1991 roku i ich wpływ na procesy demograficzne	139
Zakończenie	143
Bibliografia	158
Summary	166